

A LENGYEL OKTATÁS NÉHÁNY MINŐSÉGI MUTATÓJA

A lengyel oktatási reformról általánosságban elmondható, hogy nem egyszerűen saját belső problémáira igyekezett megoldásokat találni, hanem mindezt a nemzetközi környezetre figyelve, **az európai trendekhez alkalmazkodva**, a nemzetközi tapasztalatokból tanulva próbálta megtenni. A leggyakrabban idézett PISA-eredmények mellett ezért érdemes rápillantani az oktatási rendszer teljesítményéről szintén képet adó néhány olyan további mutatóra, amelyhez közös uniós célok és indikátorok kapcsolódnak:

Európai elvárások és indikátorok		Európai átlag		Lengyelország	
Tartalmi terület	Célérték (2010)	2000	2006	2000	2006
Az alacsony szintű kulcskompetenciákkal rendelkező fiatalok aránya (a PISA szövegértési vizsgálata alapján)	Az érték minimum 20 %-ra való csökkentése az érintett korosztályon belül	21,3 %	24,1 %	23,2 %	16,2 %
A korai iskolaelhagyók aránya	Az oktatási rendszerből képzettség nélkül kikerülők arányának leszorítása 10 %-ra	17,6 %	14,9 %	7,4 %	5,0 %
Az érettségivel vagy magasabb szintű iskolai végzettséggel rendelkező fiatalok aránya	Az arány 85 %-ra való növelése a 20-24 éves korcsoporton belül	76,6 %	78,5 %	88,8 %	91,3 %

A lengyel közoktatási rendszer teljesítményének általános javulásáról leglátványosabban azonban a **PISA vizsgálatok** egymást követő eredményei tudósítanak. – amelyek joggal hozhatók okozati összefüggésbe a megelőző időszak oktatási reformjával. A 2000-es mérés Lengyelországot még a viseigrádiak szintje alatti, kelet-európai országnak mutatta. A következő években azonban **szignifikáns javulás** következett be a mért értékekben mindhárom területen.

A tanulói teljesítmény pontértéke	2000	2003	2006
a matematikai kompetencia terén	470	490	495
az olvasás-szövegértés terén	479	490	508
a természettudományos gondolkodás terén	483	498	498

A táblázatból kiolvasható tendencia mellett fontos megemlíteni azt a tényt is, hogy a 15 éves kor alatti **szelekció eltörlése** következtében a teljesítmények iskolák közötti variációjára már 2003-ban 51-ről 16 százalékra csökkent.

Az iskolaszervezet átalakításának fényében egyértelműnek tekinthető, hogy az eredmények javulásában döntő szerepe volt a "halasztott szakképzésnek". A PISA teszteken mért javulás fő forrása az a populáció, amelynek a korábbi rendszerben 15 éves korra már a szakképzésbe kellett volna átlépnie. A teljesítményjavulást kielégítően magyarázza a közismereti képzés korábban magasabb óraszám, a módszertani kultúraváltás, a képzett tanárok és a jó tanulók pozitív húzóhatása. Az azonban mégis meglepő, hogy a korábban a szakképzésbe "lehulló" tanulók milyen jól alkalmazkodtak a kihívásokhoz.